

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดไชยศรีเพื่อรองรับการเป็นขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ Guidelines for the Tourism Destination Development of Chai Si Temple to Support Khon Kaen Smart City

ธเนศ วัฒนกุล¹ ช่อ วายุกัฏร์² มานิตย์ ผิวขาว³ กุลพิมล วงษ์คง⁴

Thanet Wattanakul¹ Chaw Wayoopagr² Manit Phiewkaco³ Kulpimon Wongkong⁴

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาเศรษฐศาสตร์ คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย
กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศอินโดจีน

¹Assistant Professor of Economics Department, Faculty of Integrated Social Science, Khon Kaen University,
Nong kai Campus, Thailand (Indo-China Country Economy and Trade Research Sector)

Tel. 08-3283-8855 E-mail: thanet@kku.ac.th

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาเศรษฐศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²Assistant Professor in Economics, College of Graduate Study in Management, Khon Kean University, Thailand

Tel. 08-7947-1458 E-mail: chaway@kku.ac.th

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาเศรษฐศาสตร์ คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย
กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศอินโดจีน

³Assistant Professor in Economics, Faculty of Interdisciplinary Studies, Khon Kean University, Nong Khai
Campas, Thailand (Indo - China Country Economy and Trade Research Sector)

Tel. 08-0198-5807 E-mail: manitph@kku.ac.th

⁴นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย
กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศอินโดจีน

⁴Bachelor Graduated in Economics Program, Faculty of Interdisciplinary Studies, Khon Kean University,
Nong Khai Campas, Thailand (Indo - China Country Economy and Trade Research Sector)

Tel. 09-4371-4554 E-mail: kunpimonw@gmail.com

(Received: March 8, 2021 ; Revised: May 19, 2021 ; Accepted: June 18, 2021)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของสิมโบราณของวัดไชยศรี และเสนอแนวทางการพัฒนาวัดไชยศรีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดขอนแก่น เพื่อรองรับการเป็นขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ โดยใช้การลงพื้นที่สำรวจข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย และผู้ให้ข้อมูลหลัก และใช้การกำหนดแบบเฉพาะเจาะจง ผลการศึกษาพบว่าวัดไชยศรีมี

การก่อตั้งวัดเมื่อประมาณพ.ศ.2408 ส่วนโบสถ์หรือสิม มีการก่อสร้างประมาณ ปี พ.ศ. 2443 และได้รับวิสุงคามสีมา เมื่อปี พ.ศ.2460 ลักษณะสำคัญของโบสถ์ประกอบด้วยฐานส่วนล่าง และผนังที่เป็นแบบก่ออิฐฉาบปูนช่วงบน โดยเดิมเป็นแบบไม้ทั้งหมดรวมทั้งหลังคา บานประตู และหน้าต่างแกะสลัก ส่วนภาพฝาผนังเป็นฝีมือช่างเขียนภาพพื้นบ้าน เป็นภาพวรรณกรรมพื้นบ้านเรื่องสังข์สินไชย ที่มีลักษณะเด่นคือเป็นการเขียนแบบช่างพื้นบ้านและเขียนด้วยสีฝุ่นซึ่งหาจากธรรมชาติ

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดไชยศรีให้รองรับการเป็นขอนแก่นเมืองอัจฉริยะที่ครอบคลุมกับองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการขนส่ง (Smart Mobility) การเดินทางที่สะดวก รวดเร็ว ด้านการใช้ชีวิต (Smart Living) คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดี ด้านการเป็นพลเมืองต้นรู้ (Smart Citizen) คนในชุมชนมีความเข้าใจ Smart City ด้านเศรษฐกิจ (Smart Economy) ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม (Smart Environment) จัดการสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเป็นอยู่ ด้านการศึกษา (Smart Education) ส่งเสริมวัดไชยศรีให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ด้านการจัดการของภาครัฐ (Smart Governance) ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อให้วัดไชยศรีเป็นที่รู้จักในวงกว้าง ทำให้มีนักท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อรองรับการเป็นขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ ทำให้คนในชุมชนมีจิตวิญญาณเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, วัดไชยศรี, ขอนแก่น, เมืองอัจฉริยะ

Abstract

This research aims to examine historical background of traditional church at Wat Chai Sri as well as suggest guidelines for develop this tourism destination support Khon Kaen Smart City. This research used various qualitative instruments consist of filed survey and in depth interview. Interview questions were designed and tested for validity and reliable. Both target groups and key informants were determined purposively and specifically.

Based on the results of study, it is found that Wat Chai Sri was built in 1865 and the church was built in 1900. The dominant characteristics are traditional walls that made from unique and beautiful cultivated wood including roof, doors and windows. The pictures appear on walls were drawn by local artists based on folk stories of Sang Sin Chai. The painting colors were obtained from natural woods and materials.

Development guidelines for this tourism destination to support smart city have to deploy essential elements of both smart city concept and sustainable development concept as follows. Smart transportation must be very convenience and speed mobility. Smart living must be improve the quality of lives for local residents. Smart citizen must be stimulate the understanding about smart city to local residents. Smart economy must be accelerate high tourism revenue of local residents. Smart environment must be improve and manage efficiently better, beautiful and safe environment for local residents. Smart education must promote Wat Chai Sri as important learning area in community. Smart governance must be distribute and promote tourist destination via many channels to be more well known among tourists by using on line medias. These guidelines have to be implemented effectively and consciously to support smart city to assurance improving better quality of lives and community economy development by using cultural tourism promotion. These guidelines also contribute to generate sustainable tourism revenue.

Keywords: *Tourism Destination Development, Wat Chai Sri, Khon Kaen, Smart City*

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย (INTRODUCTION)

เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศไทยมีส่วนทำให้ GDP ของไทยเติบโตขึ้นและสร้างรายได้เข้าประเทศโดยประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 18 ของโลก ก่อให้เกิดการจ้างงานในระบบงานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการบริการด้านการคมนาคมขนส่งด้านที่พักและโรงแรม รวมไปถึงการจัดบริการนำเที่ยวการท่องเที่ยว ที่เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ เนื่องด้วยแหล่งท่องเที่ยวของไทย มีอยู่หลายแห่งในทุกจังหวัด ทุกภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงอนุรักษ์หรือเชิงธรรมชาติ ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และความโดดเด่น จึงควรได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ขอนแก่นเป็นจังหวัดที่ขนาดใหญ่ประชากรหนาแน่นเศรษฐกิจเติบโตค่อนข้างรวดเร็วในด้านเศรษฐกิจ ขอนแก่นถือว่าเป็นจังหวัดที่น่าเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่น่าสนใจได้รับความนิยม รวมทั้งสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมมือกับจังหวัดขอนแก่นสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการพันธมิตรธุรกิจท่องเที่ยว ขับเคลื่อนโครงการประชุมและเที่ยวเรื่องเดียวกันที่ขอนแก่น เพื่อกระตุ้นนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะกลุ่ม MICE ให้เดินทางเข้าจังหวัดขอนแก่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำเสนอภาพลักษณ์จังหวัดขอนแก่นสู่เมืองอัจฉริยะ Smart City ที่มีความพร้อมทั้งการเป็นเมืองเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ศูนย์กลางการคมนาคม การค้า การลงทุน การศึกษา สุขภาพ นวัตกรรม และยังเป็นมหานครแห่งการท่องเที่ยว

จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิต ศิลปะ และวัฒนธรรม ที่หลากหลาย และโดดเด่น รวมถึงมีโรงแรมขนาดใหญ่ มีศูนย์การประชุมขนาดใหญ่ ร้านอาหาร และแหล่งร้านค้าจำหน่ายของที่ระลึก ที่จะช่วยสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE โดย MICE CITY เป็นเมืองที่มีทั้งความพร้อมและศักยภาพในการเป็นจุดหมายปลายทาง เพื่อรองรับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่เป็นด้วยข้อความหมายของคำดังนี้

1. Meeting หมายถึง การประชุมของกลุ่มบุคคล หรือองค์กรโดยจะเป็นการประชุมเฉพาะกิจ
2. Incentive หมายถึง การจูงใจเพื่อเป็นรางวัลแก่นักงานหรือบุคคลที่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่บริษัทวางไว้ โดยบริษัทผู้ให้รางวัลจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าว
3. Convention หมายถึง การประชุมของกลุ่มบุคคลในสาขาอาชีพเดียวกันหรือสมาคมวิชาชีพเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น
4. Exhibition หมายถึง งานแสดงสินค้า หรือบริการเพื่อขายให้กับลูกค้ากลุ่มเป้าหมายรวมทั้งเปิดให้ผู้เข้าชมทั่วไปได้เข้าร่วมงานด้วย

MICE CITY หมายถึงเมืองที่มีความพร้อมและศักยภาพในการเป็นจุดหมายปลายทางเพื่อรองรับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ MICE ใน 4 กิจกรรมธุรกิจที่เกี่ยวข้อง จังหวัดขอนแก่นได้รับส่งเสริมในฐานะการเป็น MICE CITY แห่งที่ 5 ต่อจากกรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ชลบุรี พัทยา และภูเก็ต ด้วยความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ และจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2556 จึงถูกยกระดับเป็น MICE CITY ของประเทศ และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ World Class of Convention and Exhibition และ MICE Destination of Asia จากการสนับสนุนจากภาครัฐบาล

สถานที่ท่องเที่ยวในขอนแก่นที่ทำการวิจัยคือวัดไชยศรีตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 8 ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น วัดไชยศรีสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2408 และสมัยนี้เดิมหลังคามุงด้วยแผ่นไม้เรียกว่าเป็นเกล็ดทำด้วยไม้ค้ำยกระเบื้องในปัจจุบัน และมีเอกลักษณ์คือหลังคามีปีกยื่นทั้งสองข้างแบบสถาปัตยกรรมอีสานดั้งเดิมแต่พอถึงปี พ.ศ.2525 หลังคาได้ทรุดโทรมมาก ช่วงฤดูฝนน้ำฝนร่วงลงภายในโบสถ์ ชาวบ้านจึงทำการรื้อและทำหลังคาใหม่ แต่ด้วยความไม่เข้าใจและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในสถาปัตยกรรมท้องถิ่นของตนเอง จึงทำหลังคาเป็นแบบสถาปัตยกรรมรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นที่นิยมในสมัยนั้นมาก ส่วนฝาผนังทั้งด้านนอกและด้านในยังคงมีสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ โดยเฉพาะภาพจิตรกรรมฝาผนังเล่าถึงบาปบุญคุณโทษนรกสวรรค์อดีตชาติชาดก และเป็นพุทธประวัติองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ชาวอีสานเรียกว่าอุปแต้ม อย่างเด่นชัดมาก

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้สนับสนุนให้วัดไชยศรีเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญในจังหวัดขอนแก่นวัดไชยศรีมีความน่าสนใจ คือช่วงเทศกาลสงกรานต์จะมีการก่อเจดีย์ทรายเป็นกิจกรรมที่ชาวบ้านสวาทิ ให้มีความสำคัญเพื่อเป็นการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมแต่โบราณให้คนรุ่นหลังได้มาสัมผัสเรียนรู้วิถีชีวิตในอดีต อีกทั้งยังมีการแต่งกายย้อนยุคในเข้ากับการจัดงานซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาร่วมงาน อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและรองรับต่อการเป็นขอนแก่นเมืองอัจฉริยะโดยใช้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภายใต้กลยุทธ์ขอนแก่นโมเดล และ Smart City ที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน (Tourism Authority of Thailand, 2017)

จากที่กล่าวมาข้างต้น แม้ว่าประเทศไทยมีปัจจัยหลายด้านเอื้ออำนวยให้ประเทศไทยเป็นประเทศผู้นำในอุตสาหกรรมสัปดาห์แปรรูป ทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบในการแข่งขันการส่งออกสัปดาห์แปรรูป แต่ในปัจจุบันเนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้า จำนวนคู่แข่งที่เพิ่มขึ้น และการแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาด ความได้เปรียบดังกล่าวอาจกำลังลดลง อาจส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันการส่งออกลดลง ซึ่งยังขาดผลการศึกษาในช่วงระหว่างปี 2550 – 2560 มายืนยัน ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกสัปดาห์แปรรูปของไทย รวมทั้งศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการส่งออกสัปดาห์แปรรูปของไทย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยเฉพาะสำหรับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกสัปดาห์แปรรูปของไทย ในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย (OBJECTIVES OF STUDY)

- 2.1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของลิมโบราณ วัดไชยศรี
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวัดไชยศรี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อรองรับการเป็นขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (THEORETICAL REVIEW)

3.1 ทฤษฎีการพัฒนาชุมชน (Community Development Theory) เป็นกระบวนการที่สำคัญอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ แต่เดิมเราจะพบคำว่า การพัฒนาชุมชน มาก่อน แล้วภายหลังจึงพบคำว่า การพัฒนาสังคม เนื่องจากคำว่าชุมชน หมายถึง หมู่ชน กลุ่มชน ที่อยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็กอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกันและมีผลประโยชน์ร่วมกัน มีนัยที่หมายถึงการตั้งถิ่นฐานที่อยู่ถาวร

มากกว่า ขณะที่คำว่าสังคม หมายถึง คนที่มีความสัมพันธ์ต่อกันตามระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งเป็นเรื่องของความสัมพันธ์มากกว่า (Robinson J.W. and Green G.P., 2011)

3.2 ทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism Theory) การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสนใจในการศึกษาทางด้านวัฒนธรรมเป็นพิเศษ เป็นการท่องเที่ยวที่กำลังเติบโตและเป็นที่นิยมในปัจจุบัน เป็นอย่างมาก รวมทั้งเป็นการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยเน้นการเข้าถึงสัมผัส และเรียนรู้วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณีและทรัพยากรของท้องถิ่น ถือได้ว่าเป็นเรียนรู้ทฤษฎีการพัฒนาชุมชนควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม (Cros and McKercher, 2014)

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยวได้ความรู้ และมีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นพื้นฐานของความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรม และคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยที่ประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆจัดขึ้นได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียะศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพพิธีกรรมต่างๆและได้รับความรู้มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรมมีประสบการณ์ใหม่ๆเพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรมโดยประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยววิถีชีวิตในชนบท (Rural Tourism and Village Tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความโดดเด่นเพื่อความเพลิดเพลินได้ความรู้ดูผลงานสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นบ้านมีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

3.3 แนวคิดเมืองอัจฉริยะ (SMART CITY CONCEPT)

เป็นการประยุกต์เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อช่วยในการบริหารจัดการเมืองเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดให้กับผู้อยู่อาศัย เพิ่มประสิทธิภาพให้ประชาชนสามารถอยู่อาศัยได้ในคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยที่ครอบคลุมในด้านการจัดการระบบขนส่งการสร้างข้อมูล เพื่อช่วยในการตัดสินใจวางแผน การให้ข้อมูลกับประชากร การจัดการระบบพลังงานการจัดการระบบน้ำและการจัดการโครงสร้างพื้นฐานของเมือง ซึ่งเทศบาลนครขอนแก่นกำหนดไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. **Smart Citizen** คือพลเมืองตื่นรู้มีความเท่าเทียมกันในสังคม พลเมืองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบ้านเมือง สร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ เปิดโอกาสและสร้างการมีส่วนร่วมให้คนในเมืองสำหรับการทำกิจกรรม ที่หลากหลาย และครอบคลุม ทั้งถึง

2. **Smart Living** คือการพัฒนาคุณภาพชีวิตเมืองที่น่าอยู่ มีความปลอดภัย ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ได้มาตรฐาน ตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสุขภาพอนามัย ที่ดีและมีประสิทธิภาพ เช่น โครงการขอนแก่นเมืองใจดี โครงการเชื่อมโยงชุมชนเมือง โครงการคนขอนแก่น เราไม่ทิ้งกัน ติดตั้งกล้องวงจรปิด คุณภาพสูง (CCTV) กระจายในจุดสำคัญ ของเมือง อย่างทั่วถึง ศูนย์กลางบริการทางการแพทย์และสุขภาพที่เป็นเลิศ (Medical Hub) การรองรับสังคมผู้สูงอายุ ด้วยโครงการศูนย์สร้างสุขผู้สูงอายุ

3. **Smart Environment** คือการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเมืองที่ประหยัดพลังงาน Green Building หรือการลดการใช้พลังงานลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ภายใตโครงการขอนแก่นหัวใจไร้มลพิษ Khon Kaen Low Carbon City โรงงานกำจัดขยะแปรรูปเป็นพลังงานไฟฟ้า การก่อสร้างสถานีนับน้ำเสีย

4. **Smart Economy** คือเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ที่เน้นการส่งเสริมรายได้แก่ชุมชน สร้างนวัตกรรมธุรกิจรายใหม่ ที่มีโครงการพัฒนาผ่านระบบเทคโนโลยี โดยจะติดต่อกับกลุ่มทุน ด้านเทคโนโลยี ICT ซึ่งพร้อมให้การสนับสนุนเมืองที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ เช่น โครงการกองทุนตั้งตัว ถนนคนเดิน ศูนย์ ICT เทศบาลเทศบาลนครขอนแก่น จะเปลี่ยนเป็น Maker Space ที่เป็นพื้นที่การเรียนรู้แนวใหม่ นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ Creative Space เศรษฐกิจสังคมเชิงสร้างสรรค์ Creative Economy มุ่งเน้นที่การพัฒนาธุรกิจ Start Up โครงการพัฒนาย่านสร้างสรรค์ศรีจันทร์ ซึ่งเป็นการพัฒนาร่วมกับศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบหรือ Thailand Creative and Design Center (TCDC) หน่วยงานในสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ องค์การมหาชนหรือ Creative Economy Agency (CEA) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

5. **Smart Education** คือการศึกษาอัจฉริยะ ของเมืองที่มีการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง ครอบคลุมทุกกลุ่มวัย อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พัฒนาทิศทางด้านสะเต็ม (STEM) 4 สาขาวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และคณิตศาสตร์ (Mathematics) ซึ่งต้องพัฒนาทักษะทั้ง 4 สาขาวิชา และที่สำคัญคือเน้นการฝึกให้เด็กคิดเป็นเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและเชื่อมโยงเป็นจะทำให้สามารถรับมือกับผลกระทบและมีความพร้อมที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงได้ผ่านคุณลักษณะ 3ประการ ได้แก่ การมีพื้นฐานภาษาต่างประเทศที่ดี, การมีความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยี และการมีบุคลิกที่ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต

6. Smart Mobility คือเมืองที่สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้อย่างสะดวกสบาย มีความคล่องตัว และมีความปลอดภัย มีระบบขนส่งมวลชน Light Rail Transport: LRT สายเหนือ-ใต้สำราญท่าพระ รวมถึงการมีส่วนร่วมการลงทุนของหน่วยงานเอกชน Khon Kaen Think Tank (KKTT) คือกลุ่มขอนแก่นพัฒนาเมือง โครงการที่จะลงทุนเริ่มต้นจากขนส่งมวลชนรถไฟฟ้ารางเบา ที่เป็นความร่วมมือระหว่างเทศบาลนครขอนแก่นการร่วมมีระหว่าง 5 เทศบาล ในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด (KKTS) เพื่อพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะรถไฟฟ้ารางเบา (LRT) รวมทั้งระบบสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้อง

7. Smart Governance คือการมุ่งเน้นการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการในองค์กรเมืองที่บริหารจัดการโปร่งใส มีความร่วมมือกับภาคเอกชน และมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้ เช่น โครงการเทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่โครงการเทศบาลดิจิทัลโครงการระบบร้องทุกข์ You Phee (อยู่พี่) โครงการ Lora KKM ชิปอัจฉริยะ อีกทั้งในอนาคตข้างหน้าประชาชนไม่ต้องมาใช้บริการที่เทศบาลสามารถยื่นแบบเสียภาษีผ่านสมาร์ตโฟน ขณะนี้กำลังขับเคลื่อนการปรับปรุงระบบให้เป็น Big Data ให้ข้อมูลทุกของสำนักและกองเชื่อมโยงกันได้ (เทศบาลนครขอนแก่น, 2561)

4. ขั้นตอนในการศึกษา (PROCEDURES OF STUDY)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการสำรวจเชิงพื้นที่ (Survey Research) โดยมีขั้นตอนในการศึกษา อธิบายได้ดังนี้

- 4.1 ศึกษา ค้นคว้า และแยกแยะข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาให้ครบถ้วน และสมบูรณ์
- 4.2 ศึกษา ค้นคว้า และทบทวน แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 4.3 ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย (Target Groups) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)
- 4.4 กำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 4.5 จัดทำและตรวจสอบความเที่ยงตรง และความน่าเชื่อถือ (Validity and Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview)
- 4.6 ติดต่อกลุ่มเป้าหมาย และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อนัดหมาย วัน เวลา สัมภาษณ์
- 4.7 ลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 4.8 ดำเนินการสัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูล
- 4.9 ดำเนินการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล
- 4.10 อภิปรายผลการศึกษา สรุปผลการศึกษา และเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5. วิธีดำเนินการวิจัย (RESEARCH METHODOLOGY)

วิธีดำเนินการวิจัย สามารถอธิบาย ได้ดังนี้

5.1 ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล

5.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลด้วยตัวเองจากการสัมภาษณ์ผู้รู้ และสังเกตการณ์ ลงพื้นที่จริง ณ วัดไชยศรี ต.สาวะถี อ.เมือง จ.ขอนแก่น

5.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือข้อมูลจากเอกสาร รายงาน บทความวิชาการ บทความวิจัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้อง

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจะสัมภาษณ์เจ้าอาวาสวัดไชยศรี ปรารักษ์ชาวบ้าน ผู้สูงอายุในชุมชน กลุ่มนักท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสาวะถี

ตารางที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก Key Informants

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	บทบาทผู้ให้ข้อมูลหลัก
1. พระครูบุญชยากร	เจ้าอาวาสวัดไชยศรี
2. คุณตาอุ่ม สุวรรณศรี	ปรารักษ์ชาวบ้าน
3. นางวราภรณ์ พรหมโสภา	เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสาวะถีและผู้นำในชุมชนสาวะถี
4. นายภูพิพัฒน์ อุดมทรัพย์	เจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น
5. นางสมร คำมุง	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านสาวะถี

ที่มา: จากการลงพื้นที่และสัมภาษณ์

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mix Method Research) ที่ใช้กระบวนการวิจัยหลายๆ ด้านที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย งานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) งานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูล แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมทั้งมีการยืนยันความน่าเชื่อถือและถูกต้องของข้อมูล จากกลุ่มเป้าหมาย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้สูงอายุในชุมชน ปรารักษ์ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเจ้าหน้าที่ระดับนโยบายของหน่วยงานต่างๆ ระดับจังหวัด ที่เกี่ยวข้อง

6. ผลการศึกษา (RESULTS OF STUDY)

วัดไชยศรีมีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 8 ไร่ ตามหลักฐานทราบว่าตั้งวัดเมื่อประมาณ พ.ศ. 2408 โบสถ์หรือสิมนั้น สร้างประมาณปี พ.ศ. 2443 ได้รับวิสุงคามสีมาเมื่อปี พ.ศ. 2460 โดยมีหลวงปู่อนสา เจ้าอาวาสรูปแรกของวัดนี้เป็นผู้ออกแบบและพาญาติโยมสร้างขึ้น ลักษณะของโบสถ์นี้ฐานส่วนล่างและผนังเป็นแบบก่ออิฐฉาบปูนช่วงบนเดิมเป็นแบบไม้ทั้งหมดรวมทั้งหลังคาด้วยบานประตูและหน้าต่างแกะสลัก ส่วนภาพฝาผนังเป็นฝีมือช่างเขียนภาพพื้นบ้านชื่อ นายทองทิพย์ชา เป็นคนชาวอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยการเขียนภาพนี้เขียนตามที่หลวงปู่อนสา ผนังด้านในส่วนมากเป็นภาพอดีตพุทธะมหาเวสสันดรสังข์สินไชยภาพเทพและภาพสัตว์ต่างๆ ผนังด้านนอกเป็นภาพนรก 8 ขุม และวรรณกรรมพื้นบ้านเรื่องสังข์สินไชย ที่มีลักษณะเด่นคือเป็นการเขียนแบบช่างพื้นบ้านและเขียนด้วยสีฝุ่น ซึ่งหามาได้จากธรรมชาติ (Khon Kaen Cultural Office, 2020)

จุดเด่นของสิมหรือโบสถ์หลังนี้ คือมีรูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เพราะมีลักษณะมณฑปที่บนหนักแน่นมีเอกภาพ และความสมบูรณ์ในตัวเอง สามารถบ่งบอกถึงวิถีชีวิต และอุปนิสัยของผู้คนในอดีตของท้องถิ่นได้ชัดเจนคือ มีชีวิตเรียบง่ายอดทนต่อสื่อบกบันหนักแน่นมั่นคงมีสัจจะ และสมถะในการครองชีวิตนอกจากนี้ยังมีสุนทรียสที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใต้รูปทรงของสถาปัตยกรรมอันได้กลิ่นกรองแล้ว จนกลายเป็นปฏิมากรรมชิ้นสำคัญที่มีคุณค่า การซ่อมแซมปี พ.ศ.2525 มีซ่อมหลังคาใหม่โดยทางวัดและชาวบ้านร่วมกันบูรณะ ในปี พ.ศ.2535 โดยกรมศิลปากรต่อเติมปีกด้านข้างของโบสถ์ ทั้งสองด้าน เพื่อป้องกันภาพจิตรกรรมฝาผนังจากแดดและฝน

ตารางที่ 1 ประวัติความเป็นมาของสิมโบราณ วัดไชยศรี

ช่วงระยะเวลา	ความเป็นมา
พ.ศ. 2408	สร้างวัดไชยศรี
พ.ศ. 2443	สร้างโบสถ์หรือสิม
พ.ศ. 2460	ได้รับวิสุงคามสีมา (เขตพื้นที่พระราชทานแก่สงฆ์เพื่อใช้เป็นที่สร้างพระอุโบสถ)
พ.ศ. 2525	ซ่อมหลังคาใหม่
พ.ศ. 2535	กรมศิลปากรได้จัดงบประมาณซ่อมแซม400,000บาทเพื่อต่อเติมปีกด้านข้างของโบสถ์ทั้งสองด้าน เพื่อป้องกันภาพจิตรกรรมฝาผนังจากแดดและฝน
พ.ศ. 2544	ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน กรมศิลปากร ได้ประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถาน สิมวัดไชยศรี
พ.ศ. 2546	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น ให้วัดไชยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญ ของจังหวัดขอนแก่น

ที่มา: จากการลงพื้นที่ และสัมภาษณ์เชิงลึก

ตารางที่ 2 ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักให้ทราบแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดไชยศรีเพื่อรองรับ
การเป็นขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)	บทบาทผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์
พระครูบุญชยากร	เจ้าอาวาสวัดไชยศรี	การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในวัดไชยศรีและศึกษาความเป็นมาของสิมโบราณ, หมอลำสินไชเพื่อแนะนำนักท่องเที่ยว
คุณตาสุ่ม สุวรรณวงศ์	ปราชญ์ชาวบ้านและดำรงตำแหน่งกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น	ประวัติความเป็นมาสิมโบราณวัดไชยศรี
นางวรารักษ์ พรหมโสภา	เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาและวัฒนธรรมเทศบาลตำบลสาวะถี	การมีส่วนร่วมจากภาครัฐในท้องถิ่นให้ความร่วมมือด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้วัดไชยศรีตามที่ทางวัดต้องการ
นางสมร คำมั่ง	นางสมร คำมั่ง	การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขอนแก่นเมืองอัจฉริยะให้คนในชุมชนได้รับรู้พร้อมทั้งส่งเสริมให้คนในชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว
นายภูพิพัฒน์ อุดมทรัพย์	เจ้าหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวฝ่ายช่วยเหลือนักท่องเที่ยวสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น	การส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายรวมถึงการให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยววัดไชยศรี	การเดินทางมาวัดไชยศรีโดยการนั่งรถ Smartสองแถวหรือรถส่วนตัวและสอบถามมุมมองในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดไชยศรีให้รองรับการเป็นขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ

ที่มา: จากการลงพื้นที่ และสัมภาษณ์เชิงลึก

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะคือการยกระดับคุณภาพของเมืองให้มีระบบนิเวศน์ที่จะเอื้อให้คนทุกคนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยเน้นพัฒนาคน และสร้างชุมชนที่ดีมีโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมและใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นตัวสนับสนุน ดังนั้น SMART CITY จึงไม่ได้หมายถึงแต่เรื่องความเจริญล้ำยุคแต่หมายถึงวิถีชีวิตผู้คนที่ดีดำเนินไป แต่ยังคงอยู่ภายใต้หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs) ขององค์การสหประชาชาติด้วย ซึ่งมีองค์ประกอบทั้งหมด 7 ด้าน อธิบายได้ดังนี้ (Nilsson, Griggs and Visbeck, 2016)

6.1 การเดินทางที่ขนส่งและโลจิสติกส์ (Smart Mobility)

การมุ่งเน้นพัฒนาระบบจราจรและขนส่งอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และการเชื่อมโยงของระบบขนส่งและการจราจรที่หลากหลาย และเพิ่มความรวดเร็วและปลอดภัยในการเดินทางรวมถึงเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการให้บริการของรถสาธารณะสองแถว สองแถว คือรถสองแถวสายรถสองแถวที่วิ่งให้บริการจากตัวเมืองขอนแก่น-และผ่านชุมชนสาวะถี ค่าบริการ 15 บาท ตลอดเส้นทาง ผู้โดยสารและนักท่องเที่ยว ในจังหวัดขอนแก่น จะมีรถสองแถววิ่งตรงเวลามีให้บริการทุก 15 นาที นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นแผนที่การเดินทางจาก Google Maps และยังมีป้ายบอกเส้นทางรับ ส่ง ที่ชัดเจน เพื่อให้การเดินทางมาวัดไชยศรีสะดวกมากขึ้น อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวที่ไม่ใช้รถส่วนตัวแต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถส่วนตัว จะติดปัญหาในการเดินทางคือ ไม่มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้ามาแก้ไขจุดนี้ เพื่อให้การเดินทางมาที่วัดไชยศรีมีความสะดวกมากขึ้น

6.2 การใช้ชีวิต (Smart Living)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยคำนึงถึงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ประชาชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีมีความปลอดภัย และมีความสุขในการดำรงชีวิตการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนโดยรอบวัดไชยศรีอยู่ภายใต้การมีสุขภาวะที่ดี ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวให้แก่คนในชุมชน ชาวชุมชนสาวะถีมีความผูกพันกับวัดไชยศรีเป็นอย่างมาก ในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในชุมชนการใช้ชีวิตแบบวิถีดั้งเดิมถือว่าเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งที่มีความน่าสนใจใช้เป็นจุดเด่นในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวเช่น งานประเพณีบุญสงกรานต์ที่วัดไชยศรียังคงอนุรักษ์และถือปฏิบัติในแบบดั้งเดิมเช่นการก่อเจดีย์ทรายการสงน้ำพระรดน้ำขอพรผู้สูงอายุและคนในชุมชนจะแต่งกายย้อนยุคเพื่อมาร่วมงานและต้อนรับนักท่องเที่ยว

6.3 การเป็นพลเมืองตื่นรู้ (Smart Citizen)

การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจตลอดจนเปิดกว้างสำหรับความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมของประชาชน คนในชุมชนหรือผู้นำในชุมชนที่ทำ

หน้าที่ประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ความรู้เรื่องขอนแก่นเมืองอัจฉริยะในชุมชน สร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเป็นขอนแก่นเมืองอัจฉริยะให้แก่คนในชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้คนในชุมชนเกิดความตระหนักเป็นพลเมืองตื่นรู้ และทราบถึงจุดเด่นแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง

6.4 เศรษฐกิจ (Smart Economy)

การพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจ เพื่อให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพที่เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวหรือเกิดการจ้างงานในชุมชนการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน ส่งผลให้คนในชุมชนมีรายได้จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวเช่นการจำหน่ายสินค้าที่เป็นของฝากของที่ระลึก อาหาร ที่พัก หรือให้บริการด้านรถรับส่งให้นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ใช้รถส่วนตัวหรือขนส่งสาธารณะ เป็นการสร้างอาชีพให้คนในชุมชน แต่เนื่องด้วยสถานการณ์โควิด 19 ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทำให้ระบบเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในชุมชนสาหัสได้รับผลกระทบ คือจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยววัดไชยศรีลดลงเป็นอย่างมาก ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนขาดรายได้จากการท่องเที่ยวไปด้วยแต่คนในชุมชนรวมทั้งผู้นำในชุมชน มีการบอกกล่าวและประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยววัดไชยศรีอีก หลังสถานการณ์โควิด 19 คลี่คลายลง เนื่องจากมีการผ่อนปรนหลายๆ มาตรการ ที่เกี่ยวข้อง โดยทุกๆ หน่วยงาน จะต้องทำการประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์หลายๆ ช่องทางอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และเพิ่มกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายด้วย

6.5 สิ่งแวดล้อม (Smart Environment)

ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสภาพการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโดยใช้เทคโนโลยี เข้ามาช่วยบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการน้ำ การจัดการขยะ การจัดการของเสีย ตลอดจนเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมสภาพแวดล้อม ให้มีความสงบร่มรื่น มีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ลงตัวดีแล้วแต่ควรจัดภูมิทัศน์ภายในบริเวณใกล้เคียงกับสิมโบราณ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ถ่ายภาพกับสิมโบราณ และอุปถัมภ์เป็นจุดเด่นของวัดไชยศรี พร้อมทั้งมีจุดคัดกรอง เพื่อวัดอุณหภูมิ และจุดบริการล้างมือให้นักท่องเที่ยวตามมาตรการป้องกันโควิด 19 และคำนึงถึงความสะดวกภายในวัดไชยศรี จึงมีการคัดแยกขยะของเสียก่อนทิ้ง

6.6 การศึกษา (Smart Education)

การส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ให้ประชาชนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุด เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชุมชนสาหัสถิ่นนั้นมีสถานศึกษาในชุมชน 2 แห่ง คือ 1. โรงเรียนบ้านสาหัส (สวัดติราษฎร์รังสฤษฎ์) เปิดสอนระดับอนุบาล-ประถมศึกษา 2. โรงเรียนสาหัสพิทยาสรรพ์เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา วัดไชยศรีถือเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่สำคัญร่วมกับ

ทั้ง 2 โรงเรียนเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชน มาศึกษาเรียนรู้เรื่องราวความเป็นมาของสิมโบราณและหมอลำสินไซ เมื่อนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมวัดไชยศรีหรือเมื่อวัดไชยศรีมีงานหรือกิจกรรมให้เด็กนักเรียน จะรับหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ ให้ความรู้และนำนักท่องเที่ยวเดินชมรอบบริเวณวัดไชยศรี ควรบรรจุองค์ความรู้ประวัติความเป็นมาสิมโบราณสู่ปณิธานการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมหมอลำสินไซไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของนักเรียนในชุมชน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและเกิดความรักใคร่และหวงแหนศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน

6.7 การบริหารจัดการของภาครัฐ (Smart Governance)

การพัฒนาการบริหารงานของภาครัฐให้ประชาชนมีส่วนร่วม และโปร่งใสด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม และแสดงแนวคิดในการพัฒนาชุมชนของตนเองการบริหารจัดการของภาครัฐ หน่วยงานที่เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาวัดไชยศรีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในชุมชน โดยใช้การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยววัดไชยศรีให้เป็นที่ยู่งานนักท่องเที่ยว ผ่านทางสื่อออนไลน์ หลากหลายช่องทาง เพื่อให้เข้าถึงผู้คนได้มากขึ้น

7. สรุปผลการศึกษา (SUMMARY)

วัดไชยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญ ของจังหวัดขอนแก่นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดไชยศรีให้รองรับการเป็นขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

ด้านการขนส่ง (Smart Mobility) มีบริการรถสามล้อสองแถวเป็นระบบสาธารณะมวลชนให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและผู้ที่พักในมาเที่ยววัดไชยศรีและยังช่วยลดมลพิษและประหยัดพลังงานสำหรับผู้ที่ไม่ต้องการเดินทางโดยรถส่วนตัว

ด้านการใช้ชีวิต (Smart Living) คนในชุมชนโดยรอบวัดไชยศรีใช้ชีวิตอยู่ภายใต้การมีสุขภาพที่ดี ไม่เกิดความเหลื่อมล้ำในชุมชนภาพรวมชุมชนสะอาดเป็นชุมชนที่สงบสุขเป็นมิตร

ด้านการเป็นพลเมืองดี (Smart Citizen) คนในชุมชนโดยรอบวัดไชยศรีบางท่านยังไม่คุ้นเคยกับนโยบายขอนแก่นเมืองอัจฉริยะบางท่านก็ยังไม่รู้จักจึงต้องมีการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เป็นข่าวสารในชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ (Smart Economy) คนในชุมชนโดยรอบวัดไชยศรีมีรายได้จากการแหล่งท่องเที่ยววัดไชยศรีเพราะมีการจำหน่ายสินค้าที่เป็นของฝาก ของที่ระลึกอาหาร เป็นการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อม (Smart Environment) สภาพแวดล้อมวัดไชยศรีถือว่ามีความสงบร่มรื่น สะอาดตา ปลอดภัย นอกจากนี้ยังมีชมถ่ายภาพเป็นที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว

ด้านการศึกษา (Smart Education) วัดไชยศรีเปิดโอกาสให้กับเยาวชนและผู้สนใจเข้ามาศึกษา ประวัติความเป็นมาสิมโบราณ เพื่อเป็นความรู้และถ่ายทอดให้แก่นักท่องเที่ยวหรือบุคคลที่สนใจจะได้เห็นได้จากเยาวชนในชุมชนสาวะถีรับหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์น้อย พานักท่องเที่ยวที่ชมวัดไชยศรี

ด้านการจัดการของภาครัฐ (Smart Governance) ในส่วนของภาครัฐ ในชุมชนเทศบาลตำบลสาวะถี มีความใกล้ชิดกันมาก จะมีส่วนช่วยในการประสานงาน และสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นการจัดงาน บุญหรือกิจกรรมต่างๆ

8. อภิปรายผลการศึกษา (DISCUSSION)

การพัฒนาจังหวัดขอนแก่นในการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Khon Kaen Smart City) เริ่มต้นในปี พ.ศ.2548 ในหลาย ๆ ด้าน เช่น เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การขนส่ง การสื่อสาร การศึกษา และคุณภาพชีวิต ร่วมกับหลักการพัฒนายั่งยืน (Sustainability Development) การพัฒนาวัดไชยศรี เพื่อรองรับการเป็น Khon Kaen Smart City โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวมีความเป็นไปได้สูงมาก ที่จะสร้างโอกาสในการกระตุ้นการท่องเที่ยว เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยว เนื่องจากวัดไชยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง รวมทั้งวัดไชยศรีมีจุดเด่นที่สำคัญคือ สิมาโบราณและสุปเตมที่ถูกรอบล้อมที่มีความสวยงาม สามารถบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา ดังนั้นถ้าได้รับการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาจากผู้นำในชุมชนผู้นำในระดับต่างๆ ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ จะทำให้การพัฒนาวัดไชยศรีรองรับการเป็น Khon Kaen Smart City สัมฤทธิ์ผล และเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น อย่างยั่งยืน

REFERENCES

- Cros Du Hilary and Bob McKercher. (2014). *Cultural Tourism*, Second Edition. Routledge, London.
- Robinson J.W, Jr. and Gary Paul Green. (2011) Introduction to Community Development: Theory, Practice and Service-Learning. *SAGE Publication, Inc., London*.
- Nilsson Mans, Griggs Dave and Visbeck Martin. (2016). Policy: Maps the Interaction between Sustainable Development Goals. *Nature, 534, 320-322 (2016), Published 15 June, 2016*.
- Ministry of Culture. (2018). <https://www.m-culture.go.th> › article_view
- Ministry of Tourism and Sports. (2562). <https://www.mots.go.th> › old › more_new
- Tourism Authority of Thailand (TAT.) (2019). <https://thai.tourismthailand.org> › Attraction
- Khon Kaen Province. (2019). www.khonkaenpoc.com
- www.kkmuni.go.th › pdf-download › smart-city-60
- <https://sites.google.com/site/watchaisri>
- www.brandage.com › article › Khon Kaen